HE 141/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Eduskunnan Talousvaliokunta on pyytänyt Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitolta (Panimoliitto) asiantuntijalausuntoa yllä mainitusta asiasta.

Panimoliitto kiittää mahdollisuudesta ja toteaa seuraavaa:

Panimoliiton mukaan direktiivin tavoite tuo velvoitteita ja investointikuluja toimijoille ilman, että niillä tulee olemaan tavoitteen kannalta merkitystä. Suomessa muovipullojen korkit palautuvat melkein aina pullon kanssa kierrätysjärjestelmään, eikä niitä löydä luonnosta kuten ehkä muissa maissa. Siitä huolimatta suomalainen juomateollisuus ja -valmistajat joutuvat tekemään isoja investointeja niin omiin järjestelmiin että mahdollisesti koko pullonpalautusjärjestelmään, kun pulloissa kiinnipysyvät korkit tulevat pakollisiksi.

Panimoliiton mukaan direktiivin tavoite on erinomainen, mutta osin vanhaan tietoon pohjautuva. On erityisen tärkeää, että uudet toimialaan kohdistuvat kustannukset tulevat perustumaan tutkittuun tietoon.

SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Panimoliitto kannattaa etäkaupalle esitettyjä tiukennuksia vapaamatkustajien estämiseksi. Etäkauppaa harjoittavat ulkomaiset yritykset on saatava huolehtimaan lakisääteisestä tuottajavastuustaan. Näin voidaan varmistaa suomalaisten ja ulkomaisten yritysten tasapuoliset kilpailuedellytykset Suomessa.

Panimoliitto kannattaa myös tuottajavastuun miljoonan euron liikevaihtorajan poistoa ja tuottajan määritelmän muuttamista. Näin pakkausten tuottajavastuujärjestelmän monimutkaisuutta vähennetään ja käytännössä suurempi osa pakkauksista saadaan jakamaan sen kustannuksia.

Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Luvussa 4 todetaan, että ”Tuottajat siirtävät niille tuottajavastuusta aiheutuvat kustannukset tuotteiden hintoihin ja kyseiset kustannukset tulevat lopulta aina kuluttajien maksettaviksi.” Tuotteiden hinnoitteluun vaikuttaa moni eri tekijä, minkä vuoksi kustannusten täysimääräinen siirtäminen hintoihin ei ole suoraviivaista ja siksi on oletettavaa, että suuren osan laskusta joutuu maksamaan yritys ja näin ollen heidän kilpailukykynsä tulenee heikkenemään.

Luvussa 4 todetaan kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvien juomapakkausten tuotevaatimusten osalta, että vaatimus pulloissa kiinni pysyvistä korkeista tulee tuomaan lisäkustannuksia yrityksille. Samoin se saattaa tuoda ongelmia itse

pullonpalautusjärjestelmiin. Prototyypeillä tehdyissä testeissä korkin lieka on aiheuttanut tukoksia. Asiantuntijoiden mukaan tukosten riski kasvaa sitä mukaa, mitä pidempi lieka korkissa on ja odotettavissa on, että kiinni pysyvät korkit tulevat aiheuttamaan lisäkustannuksia ja muutostarpeita ainakin osaan palautuslaitteista.

Vaatimukset kierrätysmuovin osuudesta muovipulloissa vaativat täsmennyksiä. Tavoitteet ovat valtakunnallisia, joten jo kokonaismäärän laskenta itsessään on haasteellista. Lisäksi saattaa syntyä ongelma vapaamatkustuksesta. Jos muutama suuri yritys käyttää kierrätysmuovia yli tavoitteen, se saattaa riittää kokonaistavoitteen saavuttamiseen. Tällöin muiden yritysten ei tarvitsisi käyttää kierrätysmuovia – joka tällä hetkellä on erittäin kallista - lainkaan.

Viranomaisresurssit

Tuottajavastuun laajenemisen seurauksena valvontaviranomaisen (Pirkanmaan ELY) tehtävät lisääntyvät voimakkaasti. Valvonnan resurssien riittävyys on tuottajavastuun kustannukset maksaville yrityksille tärkeää vapaamatkustajaongelman rajoittamiseksi.

Loikkanen Tuula
Toimitusjohtaja
Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry